

БЫЦЬ ЗДОРОВЫМ — НЕ ЦЯЖКА!

Каля ста спартыўных мерапрыемстваў для так званных цяжкіх падлеткаў правядзе БРСМ у Гродзенскай вобласці падчас летняй акцыі «Твой крок насустрач здароўю», паведамлілі ў абласным камітэце маладзёжнай арганізацыі.

Мэта праекта — далучыць падлеткаў, якія стаяць на розных відах уліку, да здаровага ладу жыцця, а таксама прадставіць ім альтэрнатыўныя варыянты правядзення вольнага часу. Масавыя спартыўныя мерапрыемствы праекта пройдуць у час канікул у кожным раёне Гродзенскай вобласці. Сярод іх будуць спаборніцтвы па незвычайных відах спорту, квэсты і эстафеты, камандныя гульні. Напрыклад, у Воранаўскім і Дзятлаўскім раёнах згуляюць у міні-футбол, у Свіслачкі хлопцаў і дзяўчат запрасяць на актыўную квэст-гульні, у Зэльвенскім раёне прапануюць пераадолець жартаўлівых «Вясёлых старты», а ў Іўеўскім раёне вырашылі апрабаваць страйкбол. У спартыўнай праграме праекта таксама стрыйбол, папулярныя ў моладзі баскетбол і валејбол, іншыя спартыўныя мерапрыемствы. Магчыма, праект падоўжаць і на час школьных канікул да канца года. Чакаецца, што пастаяннымі ўдзельнікамі мерапрыемстваў стануць каля 900 цяжкіх падлеткаў ва ўзросце ад 14 да 18 гадоў ва ўсіх раёнах вобласці.

У РЭЙД ВЫХОДЗІЦЬ «ЛЕТНІ ПАТРУЛЬ»

Да канца лета будзе праходзіць традыцыйная сумесная акцыя Міністэрства па надзвычайных сітуацыях і Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі «Летні патруль».

Падчас яе работнікі падраздзяленняў МНС разам з удзельнікамі маладзёжных атрадаў аховы правапарадку (МАОП) правядуць ва ўсіх рэгіёнах краіны мерапрыемствы, скіраваныя на прафілактыку і папярэджанне ўзнікнення пажараў, гібелі ад іх людзей, няшчасных выпадкаў на вадзе. У прыватнасці, з мэтай выяўлення парушэнняў правілаў пажарнай бяспекі і ачагоў узгарання ў летні перыяд будуць арганізаваны рэйды ў лясцы і на тарфянікі, а з мэтай прадукінення гібелі грамадзян на вадзе — патруляванне ў афіцыйна ўстаноўленых месцах для купання і адпачынку грамадзян каля берагавой лініі вадаёмаў.

Арганізатары праекта ўпэўненыя, што акцыя «Летні патруль» будзе спрыяць павышэнню ўзроўню культуры бяспекі жыццядзейнасці сярод усіх узроставых груп насельніцтва, у першую чаргу — дзяцей і моладзі, скарачэнню колькасці пажараў і няшчасных выпадкаў на вадзе, у тым ліку пры эксплуатацыі воднага транспарту.

Нагадаем, што ў краіне створаны 132 МАОП па ўзаемадзейні з органами і падраздзяленнямі па надзвычайных сітуацыях агульнай колькасцю 1,6 тысячы чалавек.

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@vziazda.by

Калі галоўнае — у гробязях

ТАНЧЭЙ ЗА ВОЛАС,

Хоць нафту звычайна называюць энэрганосьбітам, з яе робяць далёка не толькі паліва. Акрамя бензіну, газу, мазуту і сальяркі, прадуктамі яе перапрацоўкі становяцца ўгнаенні, поліэтылен, пластмаса, каўчук, а таксама сінтэтычнае валакно. Апошняга існуюць дзясяткі відаў: нейлон, лайкра, поліэстэр... Сярод найбольш распаўсюджаных — акрылавыя валокны, у прыватнасці, створаны яшчэ ў СССР «Нітрон-Д». У Беларусі яго выпускаюць на прадпрыемстве «Палімір», што ў Наваполацку. Адна з маладых супрацоўніц, якая ведае ці не ўсё пра вытворчасць тканіны з «чорнага золата», — супрацоўніца лабараторыі па кантролі вытворчасці сінтэтычнага валакна Алена АНІСІМОВА.

— Жаданне працаваць у хімічнай прамысловасці з'явілася ў мяне дзякуючы бацьку, — успамінае дзяўчына. — Ён дваццаць гадоў адпрацаваў зусім побач, на «Нафтане» камандзірам аддзялення пажарна-ратавальнай часці, хоць жылі мы досыць далёка — у пасёлку Асвея Верхнядзвінскага раёна. Вядома, у дзяцінстве неаднойчы даводзілася прыязджаць сюды, і мяне заўжды вельмі цікавіла, што тут вырабляюць, як гэта робіцца, якія людзі працуюць. Вось гэта цікаўнасць і дапамагла зрабіць выбар — вырашыла, што буду працаваць у нафтахіміі. Пасля школы паступіла ў Наваполацкі дзяржаўны політэхнічны каледж на спецыяльнасць «перапрацоўка нафты і газу», ужо на трэцім курсе ўпершыню прыйшла практыкавацца на «Палімір» у лабараторыю фізіка-механічных выпрабаванняў валакна. Такі ж шлях чакаў і большасць маіх аднакурснікаў: нехта трапіў на вытворчасць поліэтылену, хтосьці — на сінтэз манамераў, іншыя — у лабараторыі ўваходнага кантролю.

На прадметным шкле — тонкія валокны «Нітрона-Д».

Суразмоўніца адзначае, што найбольшае ўражанне яшчэ ў час практыкі на яе аказаў калектыў — з усімі было лёгка працаваць і мець зносіны. Таму хацела вярнуцца менавіта сюды, і яе мара спраўдзілася.

Усяго ў лабараторыі тры напрамкі: фізіка-механічных выпрабаванняў, дзе праводзяць аналізы партый гатовай прадукцыі, фарбавання, а таксама хімічны.

— Па выніках даследаванняў мы рэкамендуем прысвоіць валакно пэўную сортнасць, — расказвае Алена. — Яна можа быць першай, другой або трэцяй, усё залежыць ад дасканаласці тэхналагічнай лініі. Вядома, найбольшы аб'ём прадукцыі мае найвышэйшую якасць. Канчаткова сортнасць прысвойваюць кантралёры аддзела тэхнічнага кантролю, менавіта яны ставяць адзнаку ў пашпарте якасці гатовай партыі.

Калегі называюць Алену «ўніверсальным салдатам» — дзяўчына з лёгкасцю выконвае не толькі фізіка-механічных выпрабаванняў, але пры патрэбе падмяняе сваіх калег з іншых падраздзяленняў. Многіх, пэўна, найбольш уразіла б

або Навошта лабаранту востры зрок

работа лабараторыі фарбавання, дзе супрацоўнікі пры дапамозе спецыяльнай светлавой шафы аналізуюць каларовае валакно. «Нітрон-Д» можна пафарбаваць у сотні самых розных колераў, толькі летась на прадпрыемстве было створана 166 новых рэцэптур (частка з іх мае «аўтарства» Алены). Вядома, працаваць тут можа далёка не кожны — «адчуваць» колеры лабаранту трэба проста ідэальна. Нават дробнае несупадзенне адцення валакна з заяўленым адпраўляе яго ў брак, тое самае датычыцца і любой неаднароднасці колеру.

— Шчыра кажу: праца мне вельмі падабаецца, — зазначае дзяўчына. — Па-першае, яна ўнікальная — пасля распаду СССР гэта лабараторыя засталася адзіная ва ўсёй нашай краіне. Таму падобны досвед больш нідзе не атрымаеш. З мінусаў я б адзначыла фізічную стомленасць — валакно вельмі тонкае, усяго дзевяць мікрон (у пяць-дзесяць разоў танчэйшае за чалавечы волос), ад гэтага хутка стамляюцца вочы. Але я актыўна баюлю час — удзельнічаю ў рабоце валанцёрскага атрада «Сэрца «Паліміра», Савета маладых работнікаў прадпрыемства, займаюся наборам камандаў на рознага кшталту турніры, у многіх удзельнічаю сама. Нядаўна, напрыклад, ездзіла на Рэспубліканскі турзлёт прафсаюзаў на турбазу «Высокі Бераг».

Лабаранты працуюць у тры змены па графіку «два праз адзін». На заробак Алена не скардзіцца, кажа, што грошы плацяць добрыя. Прадпрыемства дало інтэрнат.

— Летась я завочна скончыла Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт па спецыяльнасці «інжынер-хімік-эколаг». У будучыні бачу сябе толькі на «Паліміры», — канстатуе Алена. — Да моладзі на прадпрыемстве ставяцца добра, ёсць магчымасці не толькі для прафесійнай самарэалізацыі. Таму мяне тут усё задавальняе.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. lyskavets@vziazda.by
Мінск — Наваполацк — Мінск.

ХТО ЁМЕЕ КІРАВАЦЬ ГУКАМ...

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «43».)

Далей я даведваюся, што пульты бываюць аналагавыя і лічбавыя. У клубе — апошні: Насця паказвае планшэт, на якім у адмысловай праграме адлюстроўваецца ўсё, што адбываецца на пульце. Галоўны гукарэжысёр рухае фэйдар — гэта імгненна адлюстроўваецца на экране. Можна і наадварот рабіць — з праграмы кіраваць пультам.

Мы не выпадкова прыехалі так рана: у пустой зале пачынаецца саўндчэк — праверка перад канцэртамі. Гэты працэс расцягваецца на гадзіну: трэба наладзіць тэхніку і інструменты, расставіць мікрафоны, але галоўнае — настроіць гук.

Першым за сваёй устаноўкай аказаўся барабаншчык — яго просяць сыграць на кожным барабана па чарзе, каб знайсці «бракаваныя» гукі і панізіць іх частоты на эквалайзеры. Потым ён выконвае кавалак з песні, дзе гучаць усе барабаны разам. Далей Насця просіць сыграць максімальна гучна.

— Гэта каб гук не «пікаваў», — тлумачыць дзяўчына. — Калі адбываецца перавышэнне гучнасці сігнала, пачынаюцца яго скажэнні: ён трашчыць, хрыпіць.

Такія ж тэсты праводзяцца з усімі інструментамі па чарзе. Наладжваюць і мікрафон вакаліста, а потым просяць усю групу сыграць разам.

— Інструмент асобна можа гучаць добра, а сярод іншых — выбывае. Таму трэба таксама паслухаць, як яны граюць разам, — кажа Насця. — Але тут шмат залежыць ад саміх музыкаў і іх стылю: барабаны для джаза і для рока павінны гучаць зусім па-рознаму.

Нарэшце саўндчэк скончаны, зала пачынае напаўняцца наведвальнікамі.

— І чым табе займацца ўвесь канцэрт? Усё ж ужо зроблена...

— Сачыць і наладжваць гук далей, — усміхаецца Насця. — Саўндчэк робіцца пры пустой зале, а потым прыходзяць глядачы, і акустычная сітуацыя мяняецца. На гук уплывае ўсё: і колькасць людзей, і дзе яны стаяць, асабліва на вялікіх арэнах... Музыкі таксама ўплываюць на гук: струны разграюцца, галасы садзяцца, а ў выніку змяняюцца частоты. Заўважала, што на канцэртах у першых песнях гучанне звычайна «не вельмі»? Таму падчас першых трэкаў гукарэжысёр карэктую «памылкі».

— Добра, а потым што яму рабіць?

— Гукарэжысёр, напрыклад, можа падкрэсліваць моманты кульмінацыі. Слухае, сочыць за песняй, а перад самым «моцным» момантам робіць спачатку трохі цішэй, а потым гучней, і гэты «ўдар» эмацыянальна ўплывае на слухачоў. Яшчэ ён можа хутка зрабіць так, каб людзі пачалі танцаваць.

«Музыкі таксама ўплываюць на гук: струны разграюцца, галасы садзяцца, а ў выніку змяняюцца частоты».

— Гэта як?

— Глядзі, — усміхаецца Насця. — У трэку для танца павінна быць пульсаванне. Яна ствараецца «арэліямі» паміж рабочым і вялікім барабанам: «тум-тышч, тум-тышч». Калі падкрэсліць удары вялікага барабана, гэтая пульсаванне ўзмацняецца. Дзяўчына кранае нешта на

фота Сяргея НІКАНОВІЧА

планшэце, гук паступова робіцца сапраўды больш «тум-тышч», а я сачу за публікай і бачу невялікі чуд на свае вочы: менш чым за паўхвіліны натоўп пачынае рухацца значна больш актыўна. Насця глядзіць на мой твар і смяецца, але раптам у вакаліста гучна віскоча мікрафон: людзі затыкаюць вушы, а яна зноў хутка кранае планшэт, і непрыемны гук знікае.

— Гэта была звяротная сувязь, — расказвае гукарэжысёр. — Такое адбываецца, калі сігнал з дынаміка занадта гучна трапляе ў мікрафон і той вішчыць, бо гук «скача» паміж ім і дынамікам. Каб усё скончыць, я шукаю па спектрах на экране, дзе з'явіўся віск, і паніжаю гэтую частату.

Праз пару гадзін канцэрт заканчваецца, але Насця не кідае свой пост:

— Ніколі не ведаеш, ці не выклікаюць музыкантаў на біс, таму трэба чакаць далей.

І сапраўды, гурт вяртаецца хвілін праз пяць і выконвае яшчэ дзве кампазіцыі. Наведвальнікі доўга апладзіруюць, потым нарэшце, пачынаюць пакідаць залу. Гэта апошні этап работы гукарэжысёра: пакуль музыканты збіраюць інструменты, Насця складае мікрафоны, выключае пульт і ўзмацняльнікі для гітар.

...Выходзім на вуліцу а палове на дванацатую. Пытаюся:

— А чаму мы ўвесь час былі з планшэтам у зале, а не за пультам?

— Там музыка лепш чуваць. А ў гукарэжысёрскай каморцы гук «хлуціць», — тлумачыць Насця і смяецца. — Ты так і напішы: калі наступны раз пабачыце на канцэрце чалавека, які ўвесь час стаіць і глядзіць у планшэт, ведайце: гэта не заложнік сацсетак, а гукарэжысёр.

Кацярына ЖОРВА,
студэнтка IV курса Інстытута
журналістыкі БДУ.